

60 lépés egy jobb világért – az ENSZ válasza korunk kihívásaira

Az Egyesült Nemzetek (Szervezete) egy pusztító háború következményeként jött létre; az alapító tagok célja a nemzetközi kapcsolatok stabilizálása és a béke szilárdabb alapokra helyezése volt.

A folyamatos nukleáris fenyegetettség és az állandó regionális konfliktusok közepette a békefenntartás az ENSZ egyik központi feladatává vált. A kétsapkás békefenntartók tevékenysége pedig a világszervezet működésének közismert és leglátványosabb elemévé lett.

Az ENSZ ma tartalmilag azonban sokkal többet jelent egy békefenntartásra és a konfliktusok megoldására szakosodott szervezetnél. Az ENSZ és szakosított szervezetei – gyakran minden rivaldafényt nélkülözve – keményen dolgoznak az emberiség életminőségének javításáért.

A csecsemo-halandóság csökkentése és a gyermekek fejlődését biztosító programok. Környezetvédelem. Az emberi jogok elismertetése. Egészségügyi és orvosi kutatás. A szegénység enyhítése és a gazdasági fejlődés alapjainak megteremtése. A mezogazdasági fejlődés elősegítése és a halászat körülményeinek felügyelete. Oktatásügy. A nők előrejutásának elősegítése. Rendkívüli segélynyújtás és katasztrófa elhárítás. A légi- és tengeri közlekedés körülményeinek, valamint az atomenergia békés célú felhasználásának felügyelete. A dolgozók és munkások jogainak elismertetése.

Az ENSZ feladatainak listáját azonban még hosszan folytathatnánk.

1. A fejlődés elősegítése

Az Egyesült Nemzetek világszerte támogatja, és folyamatosan figyelemmel kíséri az emberek életkörülményeinek javítását, az emberi képességek, és lehetőségek fejlesztését. Az ENSZ ilyen irányú feladataihoz útmutatóként a tagállamok által 2000-ben elfogadott Millenniumi Fejlesztési Célok szolgálnak. Az Egyesült Nemzetek fejlesztésre fordított kiadásai – más nemzetközi pénzügyi szervezetek hozzájárulásait nem számítva – meghaladják az évi 10 milliárd amerikai dollárt. Az ENSZ Fejlesztési Programjának munkatársai mintegy 166 országban látják el feladataikat. Ez a program áll az ENSZ, a rendkívüli szegénység felszámolására irányuló tevékenységének élén és egyben elősegíti a „jó kormányzati munka” kialakulását a fejlődő világban. Az Egyesült Nemzetek Gyermekalapja (UNICEF) 157 országban évente több mint 1,2 milliárd dollárt költ elsősorban a gyermekek védelmezésére, védőoltásokra, a HIV/AIDS elleni harcra és a lányok oktatására. Az ENSZ Kereskedelmi és Fejlesztési Konferenciája (UNCTAD) segítséget nyújt az országoknak, hogy kereskedelmi lehetőségeiket a lehető legjobban kihasználva fejlődhessenek. A Világbank pedig ezen felül segélyeket és kölcsönöket biztosít a fejlődő országoknak, melynek éves összege eléri a 18-20 milliárd dollárt; 1947 óta több mint 9500 fejlesztési programot támogatott. A fejlesztési célokra fordítható összegeket az egyes államok pénzügyi hozzájárulása biztosítja.

2. A demokrácia támogatása

Az ENSZ támogatja mind a demokrácia, mind pedig a demokratikus intézményrendszer megerősítését szerte a világon. Számos országban emberek milliói számára garantálta a szabad és tiszta választásokon való részvételt, így például Kambodzsában, Namíbiában, Nicaraguában, Salvadorban, Eritreában, Mozambikban, Dél-Afrikában, Koszovóban illetve Kelet-Timorban. Több mint 90 országban, így például Afganisztánban, Irakban vagy

Burundiban nyújtottak segítséget a választások lebonyolításához, és a választási eredmények kiértékeléséhez, gyakran történelmük sorsdöntő pillanataiban.

3. Az emberi jogok elmozdítása

Amióta az ENSZ Közgyűlése 1948-ban elfogadta az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát, az Egyesült Nemzetek számos átfogó egyezmény keretében járult hozzá politikai, civil, gazdasági, szociális és kulturális jogok törvénybe iktatásához. Egyéni panaszok kivizsgálásával Az ENSZ emberi jogokkal foglalkozó testületei egyéni panaszok kivizsgálása során irányították a világ figyelmét az egyes országokban előforduló emberek kínzására, emberek eltűnésére és önkényes fogva tartására. Ezáltal gyakoroltak nemzetközi nyomást az érintett kormányokra, annak érdekében, hogy hatékonyabban szerezzenek érvényt országukban az emberi jogoknak.

4. A béke és biztonság fenntartása

Az ENSZ 2005-ben, eddig 60 békefenntartó és megfigyelő missziót küldött a világ konfliktusos övezeteibe. Jelenlétükkel a helyszínen gondoskodott a rend helyreállításáról, ezáltal lehetővé téve a tárgyalások megkezdését és előrehaladását, így kímélve meg emberek millióit attól, hogy a háború áldozataivá váljanak. Jelenleg 16 békefenntartó misszió működik szerte a világon.

5. Béketeremtés

1945 óta az ENSZ több mint 170 regionális konfliktus befejezését elősegítő béketárgyalásban működött közre. Példaként sorolható az Irak-iráni háború befejezése, a szovjet csapatok kivonásának elősegítése Afganisztánból és polgárháborúk felszámolása Salvadorban illetve Guatemalában. Az Egyesült Nemzetek, küszöbön álló háborúkat elozott meg csendes diplomáciát alkalmazva munkájában.

6. Környezetvédelem

Az Egyesült Nemzetek globális környezeti problémák megoldásán dolgozik. Konszenzussal létrehozott egyezmények fórumaként az ENSZ olyan globális problémák felszámolásáért küzd, mint a klímaváltozás, az ózonsztratoszféravégélyesedése, a mérgező hulladékok tárolása, az erdőirtás, állat- és növényfajok kipusztulása, a légköri- és vízszennyezés. Ha ezen problémákra nem találunk megoldást, úgy a piacgazdaság nem tartható fenn hosszú távon, mivel a környezeti károk felemészik a természet nyújtotta javakat, melyek a fejlődés és az emberi faj túlélésének alapjai.

7. A nukleáris fegyverek terjedésének megelőzése

Az Egyesült Nemzetek a Nemzetközi Atomenergia Ügynökségen (IAEA) keresztül biztosítja, hogy a nukleáris technológiát használó országok titokban ne fejlesszenek atomfegyvereket. Az IAEA nukleáris létesítmények százait felügyeli több mint 70 országban. Ma, 152 állam között 237 hatályos nukleáris védelmi egyezmény létezik.

8. Az önrendelkezés és függetlenség támogatása

1945-ben, az ENSZ megalapításakor, 750 millió ember – a Föld lakosságának majdnem egyharmada – élt önálló vezetéssel nem rendelkező, függő gyarmati területen. Az Egyesült Nemzetek fontos szerepet játszott több mint 80 ország függetlenné válásában, melyek ma már önálló államokat képeznek.

9. A Háborús bűnösök bíróság elé állítása

Ruanda és a volt Jugoszlávia területén elkövetett emberiség elleni bűntettek ügyében felállított ENSZ törvényszékek háborús bűnösöket ítélték el és zártak rács mögé. Bevezették a népiirtás és emberi jogok elleni vétek precedens jogát, és olyan jogi kereteket dolgoztak ki és alkalmaztak, amit az érintett régiók lakosai is elfogadtak, komolyan vettek.

10. A dél-afrikai apartheid uralom megbuktatása

A fegyverembargótól kezdve, az elkülönített sportrendezvények ellen hozott egyezményig, az Egyesült Nemzetek szankciók alkalmazásával meghatározó szerepet játszott a fajüldöző rendszer bukásában. Az 1994-ben megtartott választásokon minden dél-afrikai lakos részt vehetett és így, egy a lakosság arányait tükröző, de az apartheid elveit megtagadó kormány jöhetett létre.

11. A nemzetközi jog megerősítése

Egyesült Nemzetek tevékenységének köszönhetően több mint 500, az emberi jogokkal, a terrorizmussal, a nemzetközi bűnözéssel, a menekültekkel, a leszereléssel, a kereskedelmi árukkal és óceánokkal kapcsolatos, többoldalú szerződés törvényerőre emelkedett.

12. A menekültek humanitárius segélyezése

Az Egyesült Nemzetek menekültügyi fobiztosa (UNHCR) tevékenységébe gyakran más szervezeteket is bevonva, 1951 óta több mint 50 millió háború, éhínség vagy üldöztetés miatt hazáját elhagyni kényszerülő menekültnek nyújtott folyamatos segítséget. A szervezet hosszú távú vagy tartós megoldásokat keres, mint például a menekültek hazatelepülésének elősegítése, ha a körülmények arra megfelelően bizonyulnak; segítségnyújtás a befogadó országban való beilleszkedéshez vagy egy harmadik államban való letelepedéshez. Több mint 19 millió menekült, menedékkérelmező és az országhatáron belül otthonából eroszakkal kimozdított ember – legtöbbször nő és gyermek – kap ételmelet, szállást és orvosi ellátást, ezeken felül pedig részt vehet az oktatásban és részesülhet a hazatelepülésüket lehetővé tevő megfelelő támogatásban.

13. A vidéki szegénység enyhítése a fejlődő országokban

A Nemzetközi Mezőgazdaság-fejlesztési Alap (IFAD) kifejlesztett egy olyan rendszert, mely gyakran kis összegű kölcsönökkel támogatja a vidéki szegényeket, ezzel lehetővé teszi számukra a szegénységből való kilábalást. A kölcsönnyújtás ezen rendszerének 1978-as elindítása óta az IFAD több mint 8,5 milliárd dollárt fordított 676 projektre és programra, így segítve több mint 250 millió embert. Az IFAD segélyprogramjait az országok önkéntes felajánlásaiból finanszírozza.

14. A palesztin menekültek megsegítése

Miközben a globális közösség az izraeliek és palesztinok közötti tartós békére törekszik, az ENSZ Palesztin Menekültek Segélyező és Munkaközvetítő Hivatala a Közel-Keleten (UNRWA) mint a politikai enyhülést és az emberi fejlődést támogató szervezet, a palesztin menekültek négy generációja számára biztosította az oktatást, egészségügyi ellátást, alapvető szociális szolgáltatásokat, a sürgősségi ellátást, valamint mikrofinanszírozással támogatta az arra rászorulókat. A Közel-Keleten ma az UNRWA több mint 4 millió menekültet tart számon.

15. Összpontosítás Afrikai fejlődésére

Afrika folyamatosan növekvő szerephez jut az ENSZ tevékenységében. 1986-ban az ENSZ rendkívüli ülést hívott össze azzal a céllal, hogy nemzetközi támogatást szerezzen Afrika gazdasági fellendülése és fejlesztése számára. 2001-ben az afrikai országok vezetői elfogadtak egy, a saját kontinensükre vonatkozó tervet, Új Társulás az Afrikai Fejlődésért néven, melyet 2002-ben az ENSZ Közgyűlése a nemzetközi támogatások Afrikába juttatásának fő csatornájaként jelölt meg. Erre a kontinensre irányul az ENSZ fejlesztési programokra szánt kiadásainak 33 százaléka, ami a régiók között a legmagasabb részesedést jelenti. Minden szakosított ENSZ szervezet rendelkezik Afrika megsegítésére irányuló speciális programmal.

16. A nők jólétének elmozdítása

Az Egyesült Nemzetek segítette elmozdítani a nők egyenjogúságot és jólétet. Az ENSZ Fejlesztési Alapja Nők számára (UNIFEM) és a Nemzetközi Kutató- és Oktató Intézet a Nők Előrelépéséért (INSTRAW) több mint 100 országban járult hozzá a nők életminőségének javításához. Az INSTRAW kutatásokat és tréningeket bonyolít le, míg az UNIFEM olyan projekteket támogat, amelyeknek célja a nők elleni eroszak felszámolása, a HIV/AIDS terjedésének megfékezése és a nők gazdasági biztonságának elősegítése például azáltal, hogy megkönnyíti a munkához jutásukat, vagy erősíti jogukat a földhöz és az örökséghez jutás kérdéskörében. Az ENSZ minden szakosított szervezetének kiemelten kell foglalkoznia a nők egyenlő esélyeinek megteremtésével.

17. A nők jogainak elmozdítása

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének egyik hosszú távú célja a nők életkörülményeinek javítása és felvértezésük arra, hogy saját életüket önmaguk irányítsák. Az ENSZ szervezte a nők első világkonferenciáját (Mexikóváros, 1975), amely más konferenciákkal együtt az ENSZ

által szervezett nemzetközi évtizede alatt felvázolta a nők jogainak kiszélesítésére vonatkozó elképzeléseket. Az 1979-ben 180 ország által aláírt, egyezmény (Egyezmény a nők elleni megkülönböztetés kiküszöböléséről – CEDAW) világszerte elősegítette a nők általános emberi jogainak erőteljesebb érvényre juttatását.

18. Az egészséges ivóvíz biztosítása

A víz első nemzetközi évtizede (1981-1990) keretében több mint 1 milliárd ember jutott tiszta ivóvízhez, életében először. Ez a szám 1990 és 2000 között további 1,1 milliárddal nőtt. 2002-ben, a Friss Víz Nemzetközi Éve az értékes készleteink védelmének fontosságára hívta fel a figyelmet. A víz második nemzetközi évtizedének (2005-2015) célja, hogy a felére csökkentsék az egészséges ivóvízhez „hozzáféréssel nem rendelkező” emberek számát.

19. A gyermekbénulás megszüntetése

A Kezdeményezés a Gyermekbénulás Globális Megszüntetéséért program következtében a gyermekparalízist, hat ország kivételével, (Afganisztán, Egyiptom, India, Niger, Nigéria, és Pakisztán) gyakorlatilag mindenütt felszámolták. Ez a program a mai napig a legszélesebb körű nemzetközi közegészségügyi együttműködés a világon. Az Egészségügyi Világszervezet, a Nemzetközi Rotary Klub és az egyesült államokbeli Centers for Disease Control and Prevention által irányított kezdeményezésnek köszönhetően már közel 5 millió gyermek egészséges, akiket a paralízis bénaságra ítélt volna. A betegség, amely egykor világszerte 125 ország gyermekeit fenyegette bénulással, ma a teljes felszámolás közelébe jutott.

20. A HIV/AIDS elleni küzdelem

A HIV/AIDS Közös ENSZ-program (UNAIDS) a mintegy 40 millió embert érintő fertőzés leküzdése érdekében zajló globális tevékenységet koordinál. Több mint 130 országban tevékenykedik, elősegítve így a HIV megelőzés eszközeihez és a betegség kezeléséhez szükséges szolgáltatásokhoz való hozzájutást, csökkenti az egyének és közösségek megfertőződésének esélyeit és enyhíti a fertőzés hatását. A UNAIDS munkájában egyesíti a 10, ENSZ társ-szervezet szakértelmét.

21. A himlo kiirtása

Az Egészségügyi Világszervezetnek (WHO) 13 éves munkával sikerült elérnie, hogy 1980-ra a himlo teljesen eltűnt a Földről. Az oltásokon és vizsgálatokon megtakarított összeget évi 1 milliárd dollárra becsülik, ami csaknem háromszorosa a betegség teljes megsemmisítésére fordított összegnek.

22. Éloškodok okozta betegségek elleni harc

Az Egészségügyi Világszervezet egyik programja keretében 11 nyugat-afrikai országból gyakorlatilag kiirtották a folyami vakságot (onchocerciasis) okozó parazita férgyet, ezáltal 25 millió hektár termőföldet tettek megművelhetővé, és 11 millió gyermeket védtek meg a megvakulástól. Észak-Afrikában 1991-ben ENSZ szervek erőfeszítéseinek köszönhetően kikapusztult az a rettegett élősködő – orsóféreg – amely emberi és állati hússal táplálkozott. Más programokkal az ENSZ sok embert mentett meg trópusi betegségektől, vagy és a fonálférgtől.

23. Járványok terjedésének megszüntetése

Az Egészségügyi Világszervezet közreműködött a SARS (Súlyos Akut Légzési Tünetcsoport) terjedésének megállításában, mielőtt tízezrek eshettek volna áldozatul a kórnak. A WHO globális riadóját, majd a vészhelyzeti utazási tanácsadó 2003. márciusi kiadását követően majdnem minden olyan ország, amely érintett volt az ügyben, képes volt a kór további terjedésének megakadályozására, vagy legalábbis elérte, hogy a fertőzöttek száma alacsony maradjon. A WHO minden évben 200-250 SARS járvány esetet vizsgál ki. Ebből átlagosan évi 5-15 esetben van szükség nagyobb, nemzetközi szintű intézkedésre.

24. Nyomásgyakorlás a teljes körű védőoltás érdekében

A védőoltások több mint 20 millió életet mentettek meg az utóbbi két évtizedben. A UNICEF és az Egészségügyi Világszervezet tevékenységének köszönhetően a hat legfontosabb, ma már vakcinával megelőzhető betegség – himlo, tetanusz, kanyaró, szamárköhögés, diftéria és tuberkulózis – oltási aránya az 1970-es évek 5 százaléka alatti értékéről mára 76 százalékra

nott. A kanyaró miatt bekövetkezett halálesetek száma 1999 és 2005 között a felére csökkent. A tetanusz elleni védőoltás anyák és újszülöttek százazreit mentette meg és 104 fejlődő ország számolt le véglegesen ezzel a betegséggel.

25. A gyermekhalálozás csökkentése

Az 1960-as évek elején öt gyerekből közel egy veszítette életét még ötödik életévének betöltése előtt. A szájon át történő rehidrációs terápia (ORT), valamint egyéb, az ENSZ szervek által felállított, a víz, és higiéniai, egészségügyi, illetve táplálkozási követelmények következtében a fejlődő országok gyermekhalálozási adatai szerint 2002-ben 12 gyermekből már csak közel egy veszítette életét. A cél ma az, hogy 2015-ig, az 1990-es évi öt éves kor alatti halálozási arányszám kétharmadával csökkenjen.

26. Az üzleti tevékenység megalapozása

Az ENSZ jó elméleti alapokkal rendelkezik a vállalkozások kialakítása és fejlesztése terén. Úgynevezett „puha infrastruktúrával” látta el a világ gazdaságát a legkülönbözőbb területeken, olyan általánosan elfogadott technikai szabványok egyeztetésével, mint például a statisztika, a kereskedelmi jog, a vámeljáráások, a szellemi tulajdon, a légi közlekedés, a hajózás és a távközlés, a gazdasági tevékenység elősegítése és az átutalási költségek csökkentése. A fejlődő országokban a politikai stabilitás és jó kormányzás módszereinek támogatásával, a korrupció elleni harccal, az észszerű gazdaságpolitika sürgetésével és a vállalkozásbarát törvénykezés kiépítésével megteremtette a befektetések számára szükséges alapokat.

27. A fejlődő országok iparának támogatása

Az ENSZ, szakosított szervezetének (Egyesült Nemzetek Iparfejlesztési Szervezetének UNIDO) tevékenységén keresztül közvetítoként szerepelt az észak-dél és a dél-dél közötti ipari együttműködésben, elősegítve a közös vállalkozásokat, befektetéseket, és a technológia-átvitel kifejlesztését, illetve a költség-hatékony, fenntartható iparfejlesztés létrejöttét. Segítette az egyes országokat abban, hogy a globalizációs folyamathoz zökkenőmentesen csatlakozzanak, és hogy a szegénységet tervszerűen csökkenteni tudják.

28. A katasztrófák áldozatainak megsegítése

Természeti katasztrófák és más összetett vészhelyzetek esetében az ENSZ koordinálja és szervezi az áldozatok megsegítését. Az ENSZ operatív szervezetei, együttműködve a Vöröskereszttel/Vörös Félholddal és más, nagyobb segélyszervezetekkel illetve segítséget nyújtókkal, gondoskodnak a szükséges humanitárius segélyekről. Az ENSZ-felhívások keretében évente több mint 2 milliárd amerikai dollárt gyűjtenek össze a vészhelyzetekben segélyként való felhasználás céljaira.

29. A természeti katasztrófák hatásainak csökkentése

A Meteorológiai Világszervezet (WMO) emberek millióit óvta meg mind a természeti, mind az ember által okozott katasztrófák súlyos következményeitől. A WMO korai veszély-jelzés rendszere megfigyelőállomások ezreit, valamint számos muholdat foglal magában. Így vált lehetővé, hogy nagyobb pontossággal tudják előre jelezni az időjárástól függő katasztrófákat, de információkat szolgáltat például olajfoltok terjedéséről, vegyi és nukleáris szivárgásokról, valamint információkat; ezen felül pedig jelzi a hosszantartó aszályokat is, ezzel szinte tervezhetővé teszi a szárazsággal sújtott régiók élelmiszer segélyekkel való hatékony ellátását.

30. A szökeár sújtotta területek megsegítése

A 2004. december 26-án az Indiai Óceán partját sújtó szökeár után, 24 órán belül az ENSZ katasztrófa felmérő-, és koordinációs csapatokat küldött a leginkább érintett térségekbe. Az ENSZ fellépett a túlélők megsegítése érdekében: a segélyezési művelet első hat hónapjában élelmet osztott szét több mint 1,7 millió rászoruló között, menedéket biztosított több mint 1,1 millió hajléktalannak, több mint 1 millió embert látott el ivóvízzel, valamint 1,2 millió gyermek kanyaró elleni oltásáról gondoskodott. A gyors és hatékony humanitárius segítség további életet mentett meg a kezdeti napok pusztítását követően, ezen felül pedig megakadályozta a járványok kialakulását.

31. Az ózonpajzs védelme

Az Egyesült Nemzetek Környezetvédelmi Programja (UNEP) és a Meteorológiai Világszervezet (WMO) együttes erőfeszítésének köszönhető, hogy a világ figyelmébe az ózonpajzs károsodásáról szóló információk felé irányult. A montreali jegyzőkönyv néven ismert szerződés értelmében a világ kormányai fokozatosan beszüntetik azon vegyszerek használatát, amelyek az ózonpajzs károsodásához vezetnek, egyúttal más, biztonságosabb anyagokkal helyettesítve azokat. Ezzel emberek millióit védik meg a borrhóztól, mert a vékonyabb ózonréteg erősebb ultraibolya sugárzást enged át, ami megnöveli a borrhók kialakulásának valószínűségét.

32. A klímaváltozás figyelembevétele

A Globális Környezetvédelmi Alap (GEF) olyan projekteket támogat, amelyek a fejlődő országokban elősegítik a klímaváltozást okozó veszélyforrások csökkentését. Az 1991-ben létrehozott GEF a legnagyobb önálló környezetvédelmi tevékenységet finanszírozó alap. Olyan projekteket is támogat, amelyek célja a biológiai sokféleség megőrzése, az ózonréteg védelme, a nemzetközi vizek megtisztítása, a földfelszín eróziójának megfékezése és a szerves vegyi szennyező anyagok használatának fokozatos leépítése. A GEF 1991 óta 5,7 milliárd amerikai dollárt fordított segélyekre – beleértve a civil szervezeteknek és közösségi csoportoknak nyújtott több mint 6000, kisebb összegű segélyt – valamint 18,8 milliárd dollárt gyűjtött össze más társ-finanszírozó partnerektől. Az ENSZ Fejlesztési Programja, az ENSZ Környezetvédelmi Programja és a Világbank a GEF végrehajtó szervei.

33. Taposóakna - mentesítés

Az Egyesült Nemzetek áll azon nemzetközi erőfeszítések élén, melynek keretében majd 30 országban – így Afganisztánban, Angolában, Bosznia-Hercegovinában, Irakban, Mozambikban és Szudánban – járulnak hozzá a területek aknamentesítéséhez. A taposóaknák ugyanis még mindig évente több ezer ártatlan ember halálát, illetve súlyos – gyakran csonkolásos sérülését – okozzák. Az ENSZ hozzájárul a lakosság veszélyeztetettségének csökkentéséhez, segít az áldozatoknak, hogy önellátóvá váljanak, ezen felül pedig segédkezet nyújt az államoknak, taposóakna-készleteik megsemmisítéséhez.

34. Az arra leginkább rászorulókkal való ellátása

Az Világélelmezési Program (WFP) a világ legnagyobb humanitárius szervezete, 80 országban évente átlagosan mintegy 90 millió éhezőhöz jut el, így a világ menekültjeinek többségéhez és az egyes országokon belül otthonukból kizűzött emberekhez is. A WFP élelemsegélyezési programját úgy fejlesztették ki, hogy az figyelembe vegye – a társadalom legveszélyeztetettebb csoportja – a nők és a gyermekek különleges táplálkozási szükségleteit. Az iskolai étkeztetési programok 17 millió iskolás gyermek ingyenes ebédjéről, vagy élelemcsomagjáról gondoskodnak, melyek nem kerülnek többé 19 dollárcentnél. A szervezet logisztikai kapacitása a technika teljes eszköztárát felvonultatja: a számarakkal és jakokkal történő élelmiszerszállítástól kezdve, a légihidak létesítésén keresztül, a szatellit-hálózatokon felügyelt kézbesítésekig bezárólag. Az elmúlt négy évtizedben a WFP 78,3 millió tonna élelmiszer-segélyt osztott szét a világ legszegényebb országaiban közel 1,4 milliárd embernek, mely segélyek összköltsége eléri a 33,5 milliárd dollárt.

35. Az éhínség leküzdése

Az Egyesült Nemzetek Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) hosszú távú globális programjai az éhínség leküzdését tűzték ki célul. A FAO úgy a fejlett, mint a fejlődő országok számára olyan semleges fórumként szolgál, ahol minden nemzet egyenlő félként vehet részt a megállapodásokat megelőző tárgyalásokon, vagy vitathatja meg a követendő politikai irányvonalat. A FAO ezen felül közreműködik fejlődő országok mezőgazdaságának, hal- és erdőgazdálkodásának modernizálásában és fejlesztésében. Ezen felül pedig biztosítja a minden ember számára megfelelő táplálékot.

36. A túlzott mértékű halászat megakadályozása

A világ halállományának 16 százaléka a túlzott mértékű halászatnak van kitéve. Az állomány mintegy 8 százaléka vagy jelentősen megfogyatkozott, vagy éppen most kap új erőt a túlhalászás után. A FAO felügyeli a tengeri halkitermelést és figyelmeztet egy esetleges túlhalászás okozta károk megelőzése érdekében. A szervezet a tagállamaival egyetemben kidolgozta azt az 1995-ben érvénybe lépett kódexet, mely tartalmazza a halászatra vonatkozó szabályokat. (A fenntartható halászat igazgatási kódexe)

37. A mérgező vegyszerek tilalma

A Stockholmban 2001-ben aláírt egyezmény (Stockholmi Egyezmény a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyezőanyagokról) célja a Föld megtisztítása a valaha létrehozott legveszélyesebb vegyi anyagoktól. Ezen ENSZ egyezmény különösen 12 veszélyes növényvédő szerre és ipari vegyszerre fókuszál, amelyek emberéleteket követelhetnek, károsíthatják az ideg- és immunrendszert, rákot okozhatnak, vagy az ivarszervek rendellenes működéséhez vezethetnek, továbbá befolyásolhatják a gyermeki szervezet fejlődését. Más ENSZ egyezmények és akciótervek hozzájárulnak a biológiai sokféleség megőrzéséhez, foglalkoznak a klímaváltozás problémájával és a veszélyeztetett fajok védelmével, küzdenek az elsivatagosodás ellen, hozzájárulnak a regionális tengerek megtisztításához és megfékezik a veszélyes hulladékok határokon keresztül történő mozgását.

38. A fogyasztók egészségének védelme

Az Egyesült Nemzetek Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) és az Egészségügyi Világszervezet (WHO) a tagállamokkal együttműködve kívánja elérni, hogy az eladásra szánt élelmiszer biztonsága szavatolható legyen; ennek érdekében több mint 200 fajta élelmiszere vonatkozó szabványt fogadtak el, 3000 élelmiszerszállító konténer (élelem-)biztonsági előírásait határozták meg, ezen felül pedig szabályozták az élelmiszerek előállítását, tárolását és szállítását. A fogyasztók kielégítő tájékoztatása, ezáltal pedig védelme érdekében az élelmiszereken feltüntetendő címkét és az azon szereplő leírásokat is szabványosították.

39. A terrorizmus elleni harc

Az ENSZ fektette le a nemzetközi terrorizmus elleni jogi küzdelem alapjait. Felügyelete alatt 13 globális jogi egyezményt kötöttek – a túszejtés, repülőgép-eltérítés, terroristák által elkövetett bombatámadás, a terrorizmus pénzzel való támogatása és legújabban a nukleáris terrorizmus elleni – amelyeket 2005 júniusában 63 ország ratifikált. Az új széleskörű, terrorista ellenes egyezmény tervezetének elkészítése folyamatban van. Az ENSZ Terrorizmus Elhárító Bizottsága ellenőrzi, hogy az országok hogyan teljesítik a (2001) szeptember 11-e után vállalt kötelezettségeiket, ezzel egyidejűleg koordinálja a terrorizmus elleni együttműködést. Az ENSZ Kábítószer- és Büntetőügyi Hivatala (UNODC) és más ENSZ szervek több mint 100 országnak nyújtottak segítséget ahhoz, hogy lehetőségeik a terrorizmus elleni harcban javuljanak.

40. Felelősségvállalás a születésszabályozásért és az anyák egészségéért

Az Egyesült Nemzetek Népesedési Alapja (UNFPA) önkéntes alapon működő családtervezési program keretében támogatta az egyének gyermekvállalással kapcsolatos jogait, így például a gyermekek számának, illetve születési időpontjának szabad meghatározására irányuló jogukat. Hozzájárult ahhoz, hogy az emberek információkon alapuló döntéseket hozzanak, és ezzel családoknak, de mindenképp a nőknek lehetővé tette, hogy életük alakulására ezáltal nagyobb befolyással legyenek. A program hatására csökkent a születek száma – míg az 1960-as években hat gyermeket, addig ma már csak hármat vállalnak a családok – ezzel is lassítva a világnépesedés növekedését. 1969-ben, amikor az UNFPA megkezdte munkásságát, a párok csupán mintegy 20 százaléka élt tudatosan a családtervezés lehetőségével, mára ez az arány már 61 százalék fölé emelkedett. Az UNFPA és számos partnere képzett segítőköt biztosít a születek lebonyolításához, egyben pedig szélesebb körben teszi elérhetővé a sürgősségi szülészeti ellátásban való részesedést és széleskörű családtervezési programokban való részvételt annak érdekében, hogy csökkenjen a szülés közben, vagy következtében életüket veszített anyák száma.

41. Bíróági döntések meghozatala nagyobb nemzetközi vitákban

A Nemzetközi Bíróság ítéleteinek meghozatalával és tanácsadói véleményezéssel is segítette olyan nemzetközi vitás kérdések megoldását, amelyek – többek közt – hozzájárultak területi viták és diplomáciai kapcsolatok rendezéséhez, túsok kiadatásához, menedéj jog megítéléséhez és gazdasági jogok érvényesítéséhez.

42. Nemzetközi kereskedelmi kapcsolatok javítása

Az ENSZ Kereskedelmi és Fejlesztési Konferenciája (UNCTAD) segítséget nyújtott a fejlődő államok számára kereskedelmi egyezmények tárgyalása során, közreműködésével pedig ezen felül elérték, hogy exportra szánt termékeik kedvezményben részesüljenek. A UNCTAD

nemzetközi áru egyezmények megkötésével biztosította a fejlődő országok termékeinek igazságos árszabását, növelte kereskedelmi infrastruktúrájuk hatékonyságát és más módon is segített termelésük változatossá tételében, elomozdítva ezzel a globális gazdaságba történő integrálásukat.

43. A gazdasági reformok támogatása

A Világbank és a Nemzetközi Valutaalap számos országnak segített gazdasági-menedzsmentje fejlesztésében, időszakos pénzügyi segélyeket nyújtott számukra, hogy ezzel a fizetési egyenleggel kapcsolatos nehézségeiken enyhítsen, emellett pedig (tovább-)képzési lehetőségeket biztosított a kormányzatok pénzügyi tisztviselőinek.

44. A stabilitás és rend megteremtése a világ óceánjain

Az ENSZ egy nemzetközi törekvés élére állva elérte, hogy egyetlen egyezmény keretében szabályozzák az óceánok használatát. Az 1982-ben elfogadott Egyezmény (Egyezmény a Tengerjogról) amelyet – néhány kivételtől eltekintve – világszerte elismernek, lefekteti – a történelem során első alkalommal – az óceánok, úgy a vízfelszín feletti, mint a vízfelszín alatti használatára irányuló összes tevékenység jogi kereteit. Az Egyezmény szabályozza a tengeri zónák kijelölését, az egyes nemzetek tengerrel kapcsolatos törvénykezését, a nyílt tengeri, óceáni hajóforgalmat, a tengerparttal rendelkező és nem rendelkező államok jogait és kötelezéseit, kötelezi az országokat a tengeri élővilág és környezet megőrzésére és védelmére, a tengeri tudományos kutatások vezetésében való együttműködést, illetve a tengerek élővilága által nyújtott készletek fenntartható használatát és megőrzését.

45. A légi közlekedés és tengeri hajózás feltételeinek javítása

Több ENSZ-intézmény felelős a légi-, és tengeri közlekedésre vonatkozó biztonsági szabványok meghatározásáért. A Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) hozzájárult a légi közlekedés feltételeinek javításához, és ezzel elérte, hogy ez a közlekedési eszköz legyen a világon a legbiztonságosabb. Míg 1947-ben 9 millió utasból 590 lett repülőgépszerencsétlenség áldozata, addig 2004-ben már 3,3 milliárdan utaztak repülőgéppel, a légiközlekedés ebben az évben 420 halálos áldozatot követelt. A Nemzetközi Tengerészeti Szervezet (IMO) ehhez hasonlóan működött közre a tengeri közlekedés veszélyeinek csökkentésében. Statisztikák bizonyítják, hogy a hajózás az évek során egyre biztonságosabbá vált, ezen felül pedig megítélése környezetvédelmi szempontból javult. A hajóvesztések és a hajózás során bekövetkező szerencsétlenségek, valamint a környezetszennyezési esetek száma csökkenő tendenciát mutat, ahogyan a balesetek következtében a nyílt vizekbe kerülő olaj mennyisége is; a légszennyezés és a szennyvíz általi környezetszennyezés problémája lassan megoldódik úgy, hogy eközben a tengeren szállított rakomány mennyisége folyamatosan nő.

46. A tiltott kábítószer elleni küzdelem

Az ENSZ Kábítószer- és Büntetőügyi Hivatala (UNODC) a tiltott kábítószer fogyasztásának, illetve keresletének csökkentését három ENSZ egyezmény alapján kívánja elérni. Fel akarja hívni a figyelmet a kábítószer fogyasztás szociális és egészségügyi következményeire, különös tekintettel a kábítószer-használat során terjedő HIV/AIDS vírusra. Segít a rendészeti szervezeteknek, támogatja a közösségen alapuló megelőzési, illetve kezelési programokat, valamint azon kezdeményezéseket, amelyek segítenek a szegény sorsú mezőgazdaságból élő embereknek abban, hogy legális és fenntartható megélhetési formákat találjanak és ezzel egyben hozzájárulnak ahhoz, hogy ne legyenek rákényszerülve illegális növények termesztésére.

47. A nemzetközi bunözés elleni harc

Az ENSZ Kábítószer- és Büntetőügyi Hivatala (UNODC) egyes tagállamokkal és más szervezetekkel működik együtt a nemzetközi szervezett bunözés felszámolása érdekében. Jogi és szakértői segítséget nyújt a korrupció, pénzmosás, kábítószer-kereskedelem, emberkereskedelem és embercsempészet elleni harcban, egyúttal közreműködik a büntetőjogi rendszer megerősítésében. Vezető szerepet játszott fontos nemzetközi szerződések kidolgozásában és gyakorlatba történő átültetésében.

48. Tisztességes munkakörülmények elomozdítása

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) a munkahellyel kapcsolatos szabványokat és az alapvető munkahelyi jogokat, így az egyesülés szabadságát és a kollektív alkut, a kényszermunka valamennyi formájának eltörlését, a gyermekmunka betiltását és a munkahelyi diszkrimináció megszüntetését is átültette a gyakorlatba. Az ILO főbb tevékenységi körei magába foglalják a foglalkoztatás támogatását, a mindenki számára elérhető szociális védelem megteremtését, valamint a munkavállalók és munkáltatók közti intenzív párbeszéd megteremtését.

49. Az oktatás és az írás-olvasás készség kiterjesztése a fejlődő országokban

Az ENSZ szervezetek tevékenységének közvetlen eredményeként ma a fejlődő országok felnőtt lakosságának 76 százaléka tud írni és olvasni és a gyermekek 84 százaléka jár általános iskolába. Az ENSZ célja, hogy 2015-re minden gyermek befejezhesse az általános iskolai képzést. Azon programok hatására, amelyek a nők írás, illetve olvasási készségének fejlesztését tűzték ki célul, a fejlődő országokban az 1970-es szintől, amikor csak a nők 36 százaléka tudott írni-olvasni, 2000-re 70 százalék fölé emelkedett az írni-olvasni tudó nők száma. Az ENSZ célja annak biztosítása, hogy 2015-re minden lány befejezhesse mind az általános, min pedig a középiskolai képzést.

50. A gyermekek megsegítésére irányuló világméretű kötelezettségvállalás

Salvadortól Libanonig, Szudántól az egykori Jugoszláviáig az UNICEF (az Egyesült Nemzetek Gyermekalapja) úttörő munkásságának köszönhetően bevezették a „nyugalom napjait” és megnyitották a „béke folyosóit”, hogy a gyermek a háború által körbezárt területeken is megkaphassák a szükséges oltásokat és más, olyan segítséget és támogatást, melyek számukra létszükségletet jelentenek. A gyermekek jogairól szóló egyezmény (Gyermekjogi Egyezmény) a világ 192 országában bír törvényi erővel. 2002-ben, az ENSZ Közgyűlésének gyermekekkel foglalkozó 190 kormány vállalta, hogy rögzített határidőn belül teljesíti a kitűzött célokat az egészségügy, oktatásügy, a gyermekek ellen elkövetett erőszak, a gyermeki kizsákmányolás, valamint a HIV/AIDS elleni küzdelem területén.

51. A történelmi, kulturális és építészeti szempontból kiemelt jelentőségű helyek védelme

Az Egyesült Nemzetek Oktatási, Tudományos és Kulturális Szervezete (UNESCO) a világ 137 országában járult hozzá a műemlékek, történelmi, kulturális és építészeti szempontból kiemelt jelentőségű helyek megőrzéséhez, védelméhez. Tárgyalásokat kezdeményezett és folytatott olyan nemzetközi egyezmények létrehozásáért, melyek a kulturális örökség mellett a kiemelkedő természeti helyek védelmét is szolgálják.

52. Egyetemi és kulturális csereprogramok támogatása

Az Egyesült Nemzetek az UNESCO és az Egyesült Nemzetek Egyeteme révén támogatja a tudós- és tudományos együttműködést, az intézmények kapcsolatépítését és a kulturális kifejezőmód – így például a kisebbségek és az őslakosok kulturális kifejezőmódjának – elmozdítását.

53. A szellemi tulajdon védelme

A Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) felel világszerte a szellemi tulajdon szerzői és tulajdonosai jogainak védelméért. Biztosítja, hogy a feltalálók és szerzők találmányukért elismerésben és jutalomban részesüljenek. A szellemi jogok védelme ösztönzőleg hat az emberi kreativitásra, kitolja a tudomány és technika határait és gazdagítja a világirodalmat és a művészeteket. Állandó környezetet biztosít a szellemi termékek marketingje számára, ezáltal pedig megkönnyíti a nemzetközi kereskedelem zökkenőmentes működését.

54. A sajtószabadság és a szabad véleménynyilvánítás támogatása

Annak érdekében, hogy minden ember számára a cenzúrázatlan és kulturálisan sokszínű információ is elérhető legyen, az UNESCO részt vállalt a média fejlesztésében és megerősítésében, független újságok és műsorszolgáltatók létrehozatalában. A UNESCO egyben a sajtószabadság felett is orkodik: nyilvánosan megőrzés olyan súlyos jogtalanságokat, mint egy újságíró meggyilkolása, vagy jog nélküli fogva tartása.

55. A nyomornegyedek élhető lakóterületekké alakítása

Napjainkban az emberiség közel fele városokban él. A városok a nemzeti termelés és egyben fogyasztás központjai. Olyan gazdasági és szociális folyamatok központjai tehát, melyek megteremtik a jólét és az új lehetőségek esélyét. Mindemellett azonban betegségek, a bunözés, a környezetszennyezés és a szegénység színhelyei is. Jellemzően a fejlődő országok több városában nyomornegyedek lakói a városi lakosság több mint felét teszik ki. Ok azok, akik alig vagy egyáltalán nem találnak menedéket, alig vagy egyáltalán nem jutnak vízhez és alapvető közegészségügyi szolgáltatásokhoz. Az Egyesült Nemzetek Emberi Települések Programja (UN-HABITAT) több mint 150 szakmai program keretében 61 országban működik együtt a kormányzattal, a helyi hatóságokkal és a nem kormányzati szervezetekkel, hogy innovatív megoldásokat találjanak a problémára a kis- és nagyvárosokban egyaránt. A programok a városi szegények tulajdonjogainak elismertetéséhez, ezzel egyidejűleg pedig fedélhez juttatásuk és az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférésük biztosítását segítő befektetésekhez járulnak hozzá.

56. Az egész világra kiterjedő postai szolgáltatások fejlesztése

Az Egyetemes Postaegyesület (UPU), mint a világ postaszolgálati közötti együttműködés elsődleges fóruma, segíti a naprakész termékek és szolgáltatások valóban világméretű hálózatának kiépítését. Szabályozza a nemzetközi postaforgalmat, javaslatokat fogalmaz meg postai szállítmányok mennyiségének növelése és az ügyfeleknek nyújtandó postai szolgáltatás minőségének javítása érdekében. Az UPU 190 tagállamának postai szolgáltatásai alkotják a világ legnagyobb fizikai disztribúciós hálózatát, amely évente mintegy 430 milliárd postai küldeményt továbbít.

57. Fejlett mezőgazdasági technikák bevezetése és költségcsökkentés

Az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetének (FAO) támogatásával az ázsiai rizstermelők elérték, a terméshozam növekedését, a mezőgazdasági politika reformját és azt, hogy lakosság nagyobb arányban vesz részt a földeken a munkában. Permetezési költségeikből évente közvetlenül több mint 50 millió amerikai dollárt, míg kormányaik több mint 150 millió dollárt takarított meg, mivel lecsökkent a növényvédő szerekre kért támogatások száma. Környezeti és egészségügyi szempontból nézve, a permetezőszer használatának csökkenése által generált haszon meghaladja az évi 10 millió amerikai dollárt.

58. A fogyatékkal élők jogainak támogatása

Az Egyesült Nemzetek élen járt a fogyatékkal élők egyenlőségéért való küzdelemben. Támogatja részvételüket a szociális, gazdasági és politikai életben. Az ENSZ rámutatott arra, hogy a fogyatékkal élő emberek milyen fontos forrást jelenthetnek a társadalom számára, és egyben megkezdte az első olyan egyezmény kidolgozását, mely a világon mindenütt hozzájárul jogaik elmozdításához és méltóságuk megerősítéséhez.

59. Az osztrakosok helyzetének javítása

Az Egyesült Nemzetek tevékenysége révén napvilágra került, hogy a világ 70 országában élő 370 millió osztrakosnak, a világ leghátrányosabb és leginkább sérülékeny népcsoportja tagjainak, milyen igazságtalanságokat kell elszenvednie. A 2000-ben létrehozott, 16 tagú Osztrakosokat érintő Kérdések Állandó Fóruma a világ bármely részén élő osztrakosok fejlődésének, kultúrájának, emberi jogainak, környezetének, oktatás-, és egészségügyi helyzetének javításán dolgozik.

60. A globális távközlés fejlesztése

A Nemzetközi Távközlési Unió (ITU) keretein belül működik együtt kormányzat és ipar a globális telekommunikációs rendszerek és szolgáltatások fejlesztésén, összehangolásán. Az IPU koordinálja a rádió-frekvenciák sávjainak használatát, és elősegíti a nemzetközi együttműködést a muholdak pályáinak kijelölésére. A távközlés infrastruktúrájának tökéletesítésén dolgozik a fejlődő országokban és nemzetközileg elfogadott szabványokat dolgozott ki, amelyek biztosítják a zavartalan kapcsolatot a számtalan kommunikációs rendszer között. A szélessávú internettel kezdve a legújabb generációs vezeték nélküli technológiáig, a repülőgépek és hajók navigációs rendszerétől a rádiójeleken alapuló csillagászati vizsgálatokig és a muholdak információin alapuló meteorológiai előrejelzésekig, a telefonos és fax-szolgáltatásoktól a televízió közvetítésekig és a következő generációs hálózatokig, az ITU folyamatosan segít a világnak a kommunikációban. Tevékenysége

lehetővé tette, hogy a távközlés egy 1 billió amerikai dollár nyereségű globális iparágga noje ki magát.